

Til
Sundheds- og Ældreministeriet
ivr@sum.dk med kopi til sum@sum.dk
Vedr. Sagsnr.: 1804258

Vanløse 13/8 2018

Høring over udkast forslag til lov om ændring af lov om social service (Afskaffelse af krav om en tilsynspolitik for personlig og praktisk hjælp og madservice i hjemmeplejen).

Danske Ældreråd takker hermed for muligheden for at afgive hørings svar til lovforslaget.

Danske Ældreråd modsætter sig på det kraftigste denne lovændring, hvis formål er at kommunalbestyrelsen ikke længer skal udarbejde, offentliggøre og følge op på en tilsynspolitik i relation til de kvalitetsstandarder, der årligt fastsættes for personlig og praktisk hjælp og madservice i hjemmeplejen.¹ Ref. §151c.

Præmissen for denne lovændring er misvisende

En begrundelse for lovændringen er at "afskaffe en regel", som vurderes at give anledning til unødvendig bureaukrati. Danske Ældreråd ser ikke noget som helst bureaukratisk i (skal vel her opfattes som "ressourcespild"), at en kommune er forpligtiget til at udarbejde, offentliggøre og følge op på en tilsynspolitik, således at den almene borger orienteres om hvordan og på hvilke områder kommunen tilser kvaliteten der ydes til borgere i hjemmeplejen. Eller at kommunen på baggrund af resultaterne fra tilsynene årligt forpligtiges til at tilpasse både tilsynspolitik og kvalitetsstandarder efter de resultater det pågældende tilsyn har tilvejebragt. Danske Ældreråd mener tværtimod at loven sikrer fokus på kvalitet efter § 83 og kommunal ansvarlighed i forhold til leverandører på området bl.a. i forhold til reglerne om frit valg af leverandør § 91.

Den anden begrundelse for afskaffelse af §151 c er, at den ikke er nødvendig for at sikre, at kommunerne lever op til deres forpligtigelse til at føre tilsyn med hjemmeplejen. Det er efter Danske Ældreråds opfattelse ikke et sagligt argument, da det er et andet sted i loven dette krav ligger, og Danske Ældreråd er ikke bekymrede for at kommunerne ikke overholder loven på dette område. ² Ref. **§ 151.**

¹ **§ 151 c.** Kommunalbestyrelsen skal udarbejde og offentliggøre en tilsynspolitik for tilbud efter § 83, som er omfattet af reglerne om frit valg af leverandør efter § 91.

Stk. 2. Tilsynspolitikken skal indeholde kommunens procedurer for udførelse af tilsyn med disse tilbud og for opfølgning på tilsynet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal i tilslutning til beslutninger om serviceniveauet for tilbud efter § 83 og om udarbejdelse af kvalitetsstandarder efter § 139 mindst én gang årligt følge op på tilsynspolitikken, herunder foretage de nødvendige justeringer.

² **§ 151.** Den stedlige kommune har pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter §§ 83, 83 a og 86 løses i overensstemmelse med de afgørelser, kommunalbestyrelsen har truffet efter disse bestemmelser og i henhold til kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder, jf. § 139.

Danske Ældreråd mener derfor, at hele præmissen for denne lovændring er misvisende – "at afskaffe en bureaukratisk regel", samt at "loven ikke er nødvendig for at sikre, at kommunerne lever op til deres forpligtelser til at føre tilsyn", er udelukkende en strukturel begrundelse, som slet ikke tager hensyn til konsekvenserne ved at loven fjernes. Konsekvenserne er:

- 1) at kvalitetstankegangen omkring de kommunale kvalitetsstandarder udfordres, samt at en demokratisk praksis -, og at demokratisk medindflydelse og oplysningsforpligtelse, går tabt - til en mere lukket kommunal agenda.
- 2) at medarbejdere i hjemmeplejen og den almene borger udelukkes fra muligheden for at blive orienteret om -, og kunne vurdere, om det ydelsesniveau der leveres på områderne personlig og praktisk hjælp og madservice, lever op til kvalitetsstandarderne, og om hvad kommunen udfører tilsyn med og om dette aktuelt er relevant.
- 3) at landets 98 ældre-/seniorråd ekskluderes fra en høringsmulighed, som er helt central for landets ældre-/seniorråds formål. Dette er en helt uacceptabel devaluering af landets ældre-/seniorråd – som strider mod hvad lov om retssikkerhed og administration på det sociale område fastslår om ældrerådets funktion og formål.

Ad. 1. og 2. Kvalitetstankegangen omkring de kommunale kvalitetsstandarder udfordres

Kommunalbestyrelsen er efter servicelovens § 151 c i dag forpligtet til at udarbejde og offentliggøre en tilsynspolitik for personlig og praktisk hjælp og madservice i hjemmeplejen. Kommunalbestyrelsen skal mindst en gang årligt følge op på tilsynspolitikken og foretage nødvendige justeringer i forbindelse med, at de ser på deres kvalitetsstandarder, og tager højde for hvad de årlige tilsyn har vist. I dette arbejde er ældre-/seniorråd i hele landet involveret i at samarbejde og være høringspart.

Det er Danske Ældreråd opfattelse, at kommunens tilsynspolitik på området har en meget væsentlig betydning for kvaliteten i de kvalitetsstandarder kommunerne årligt skal revidere. Resultaterne fra de kommunale tilsyn anvendes både til at kvalificere de kommunale kvalitetsstandarder, samt den tilsynspolitik som året efter danner baggrund for næste års tilsyn i hjemmeplejen.

Med lovændringen tilkendes gives en opfattelse af, at de kommunale tilsynspolitikker er overflødige/ressourcespild, dette er Danske Ældreråd meget uenige i. Tilsynspolitikkerne er et særdeles væsentligt kvalitetsredskab, til at fastholde en kvalitetstankegang med tilpasningsforslag til de kommunale kvalitetsstandarder, og bl.a. give oplysninger til borgere og medarbejdere i hjemmepleje. I Danske Ældreråd ser vi at en lovændring meget let vil kunne føre til kvalitetsforringelser i hjemmeplejen og på madserviceområdet.

Danske Ældreråd mener også at en demokratisk praksis - og demokratisk medindflydelse går tabt. Er det i orden at "afskaffe en bureaukratisk regel", hvis konsekvensen er på bekostning af en demokratisk praksis og demokratisk medindflydelse? Her er jo ikke tale om, at det bare er en praksis som afbureaukratiseres, men her er tale om at lokalpolitikere og almene borgere herunder bl.a. landets 98 ældre-/seniorråd ikke længere har mulighed for at have medindflydelse og rådgive om dette emne, som i høj grad vedrører ældrebefolkningen.

Dette strider mod ældrerådets funktion: Ref. Ministerialtidende 2011, Vejledning om ældreråd punkt 1. "Ældreråd skal medvirke til at øge borgernes medindflydelse på kommunens ældrepolitik". En politik for tilsyn på disse områder i hjemmeplejen, må i høj grad siges, at dreje sig om kommunens ældrepolitik, og når loven fjerner tilsynspolitikken – fjernes også ældrerådernes mulighed for at "medvirke til at øge borgernes medindflydelse på kommunens ældrepolitik" på dette tilsynsområdet.

I samme afsnit 1, fastslås desuden: "Ældrerådet skal sikrer, at dialogen og samarbejdet mellem de ældre og kommunalbestyrelsen fastholdes og udbygges. Ældre skal have mulighed for at drøfte og følge indholdet og udformningen af kommunens ældrepolitik". Hvordan kan landets ældre-/seniorråd "sikrer dialog" og "samarbejde" mellem de ældre og kommunalbestyrelsen, om et område som helt fjernes fra mødebordet mellem kommunalbestyrelse og ældreråd, og hvordan kan ældre komme til at "drøfte og følge indholdet og udformningen", af noget der ikke længere er til drøftelse fordi området ikke længere findes eller måske er blevet en lukket agenda i kommunen?

Det er tilsynspolitikens indhold og de handlinger som fastslås heri, som er væsentlig: hvor ofte, hvem der skal udfører tilsyn, hvad der skal føres tilsyn med, hvilket niveau man vurdere etc. I forhold til tilsynspolitikens rammer og indhold ønsker landets 98 ældre-/seniorråd at fastholde indflydelse. Danske Ældreråd ser dette lovforslag som et stort tab af demokratisk medindflydelse på et væsentligt område for ældrebefolkningen og tab af oplysningspligt fra kommunens side til borgere og medarbejdere i hjemmeplejen.

Ad. 3. Landets 98 lovfæstede ældre-/seniorråd ekskluderes fra en høringsmulighed

Landets ældre-/seniorråd gør et meget stort stykke arbejde for at samarbejde med - og rådgive landets kommunalbestyrelser om spørgsmål der vedrører ældrebefolkningen. Ældre-/seniorråd i landets kommuner er derfor høringspart på langt de fleste sager som vedr. ældre, og derfor er både kvalitetsstandarder, tilsynspolitik og tilsynsrapporter nogle af de allermest centrale områder, som ældre-/seniorråd er optaget af og involveret i. Danske Ældreråd finder det derfor uacceptabelt og bekymrende, at der i dette lovforslag slet ikke tages hensyn til disse forhold.

I langt de fleste kommuner udgør ældre-/seniorråd en meget væsentlig samarbejdspartner for kommunen, ved at give god rådgivning, bidrager til konsensus, prioriteringer og til fastholdelse og udvikling af et godt serviceniveau for den gruppe af ældrebefolkningen, som har behov for støtte fra kommunen. Og i langt de fleste kommuner er dette samarbejde, samt høringsforpligtigelser skrevet ind i "samarbejdsaftalerne" eller "vedtægter" mellem ældreråd og kommune, med tilsynspolitikkerne som et fast punkt. Ref. Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område - vedr. ældreråd §31. "Kommunalbestyrelsen fastsætter i samarbejde med ældrerådet vedtægter for ældrerådet".

Ved afskaffelse af §151 c, afskaffes eller ekskluderes alle landets 98 ældre-/seniorråd altså fra at yde rådgivning, blive oplyst om og kunne afgive høringssvar i forhold til hvad kommunens tilsynspolitik skal være, og dermed også på hvad, hvem, hvor ofte m.v. Det er uacceptabelt, at landets ældre-/seniorråd ikke længer, på dette område:

- Vil have indflydelse i forhold til at fastsætte en tilsynspolitik for personlig og praktisk hjælp og madservice i hjemmeplejen.

- Vil kunne "rådgive kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål og formidle synspunkter mellem borgerne og kommunalbestyrelsen om lokalpolitiske spørgsmål der vedrører de ældre". Ref. Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område- vedr. ældreråd §30.
- "På baggrund af en demokratisk debat i ældrebefolkningen – rådgive kommunalbestyrelsen i forbindelse med udformning og tilrettelæggelse af kommunens politik på ældreområdet". Ref. Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område- vedr. ældreråd §30.

Det er Danske Ældreråds opfattelse, at man i sin iver efter at finde områder hvor man kan "afskaffe en regel", har glemt at involvere alle relevante og berørte parter. Danske Ældreråd ville i hvert fald gerne have haft indflydelse på dette forslag til lovændring på et langt tidligere tidspunkt. Nu kan Danske Ældreråd kun gentage, at vi på det kraftigste modsætter os denne lovændring.

Danske Ældreråd stiller sig gerne til rådighed med yderligere uddybning.

Med venlig hilsen
På Danske Ældreråds bestyrelses vegne

Lisbeth Marie Grøndahl
Sundheds – og Ældrepolitisk Konsulent